

UJSÁG

Politikai napilap.

Véres szerelmi dráma a Honvéd-utczában.

Politikai vasárnapok.

Kolozsvár, július 20.

A függetlenségi és 48-as párt a pihenésre szánt vasárnapokat is felhasználja a parlamenti küzdelem erősítésére. Tegnap Makón és Zilahon történtek politikai nyilatkozatok. Az előbbi helyen az u. n. békepárt tagja Justh Gyula tartotta beszámolóját, az utóbbin a harciasok legharciasabbja: dr. Lengyel Zoltán.

Nagy kísérettel ment mindegyik képviselő a kerületébe. Justh Gyulát elkísérte többek között Kossuth Ferenc. Lengyel Zoltánt meg többek között Barabás Béla.

E tényekből az látható, hogy a függetlenségi pártnak taktikai kérdésben kettéoszlott esportjai részéről mindkét helyen érdekes politikai nyilatkozatok fognak elhangzani. E pillanatban, midőn e sorokat írjuk nincs még tudósításunk a történetekről. De azoknak a férfiaknak véleménye, kik Makón és Zilahon tegnap kinyilatkoztatásokat tettek, annyira tisztán áll a nemzet előtt, hogy azok lényege iránt kétségek alig merülhetnek fel.

Justh Gyula a hazafiui aggodalom hangján szólal meg és az a véleménye, hogy többet — mint az ujonctöbbslet visszavonását — egyelőre elérni nem lehet.

Lengyel Zoltán pedig hirdeti a kérlelhetetlen harcot a granicsár-kormány ellen, mert ezt a pillanatot tartja a legalkalmasabbnak nemzeti jogaink elérésére.

Kinek lesz igaza? Az tudná csak azt megmondani, ki a jövőbe lát. De annyi bizonyos, hogy a nemzeti ellentállás csak akkor lehet, sikeres, a harc csak úgy lehet célravezető, ha táplálékát magából a nemzetből nyeri, ha a küzdő csoport háta mögött ott áll a nemzet a maga hatalmas erkölcsi erejével.

S ha vizsgáljuk — amint kötelességünk vizsgálni — a nemzet hangulatát, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a nemzet óhajtja, követeli a további küzdelmet. S ennek meg van a maga különleges oka is? Soha miniszterelnök személye nem találkozott még oly egyetemes és oly nagyfoku

bizalmatlansággal, mint a horvát báni állásból ide rendelt Kuen-Héderváry. Félünk rettegünk ettől a embertől, ki felgyújtotta Horvátországot, ki ellenünk uszította „testvéreinket“ és akinek kormányzati működésén végig volt az erőszak és a jogfosztás. Nem-e jogosult tehát, ha bizalmatlansággal, ha gyűlölettel fogadjuk ezt az embert, s mivel kipusztítására csak egy mód van: a harc folytatása, ezért követeli, óhajtja a nemzet, hogy tovább folytatódjék a szent küzdelem.

Az óvatosság, a latolgatás és megfontoltság ideje lejárt. A nemzet küzdelmet követel és így azoknak kik az igazi független polgárságot képviselik a nemzet tanácsában, kötelességük teljesíteni ezt az óhajtást.

Ezek a politikai vasárnapok arra való, hogy a nemzet kifejezést adhasson óhajtásának, vágyainak, követelményeinek.

S azok akik odafenn a szent e nemes küzdelmet vivják, erőt merithetnek a nemzeti megnyilatkozásaiból, a további harcra, a további küzdelemre.

Mert nem lesz béke addig e hazában, míg a kétféjű sasnak legalább egyik szárnyát le nem metsztük, nem lesz nyugalom, míg az osztrák szoldateszka uralmát meg nem törjük. Ezért folyik a küzdelem hétköznap, ünnepnap egyként és ha a függetlenségi táborban két-félék is az eszközök ma: a cél egy és szent; a magyar nemzeti állam kiépítése.

(—5.)

Az ipartestületi választások megsemmisítése.

Új választások az ipartestületben.

Kolozsvár, július 20.

Hirül adtuk lapunkban hogy a kolozsvári ipartestület előjáróinak mandátumát a III. foku iparhatóság is megsemmisítette.

Új választás lesz tehát az ipartestületben is.

E tény konstatálása lehetetlen reá nem mutatunk arra a körülményre, hogy mennyire fontosnak, mennyire szükségesnek tartjuk mi, épp az iparosok

érdekében, hogy végre valahára az ipartestületben is helyreálljon a rend és nyugalom, megszűnjék a pártoskodás, melynél sokkal fontosabb dolga van magának az ipartestületnek is.

Bármennyire hálásnak mutatkoznék is, reáutalni arra hogy a pártviszály átkos szelleme mint dulta fel a kolozsvári iparos társadalom békéjét: nem tesszük most azt, de viszont lehetetlen elfojtanunk ama meggyőződésünknek kifejezését, hogy csak helyeselni tudjuk a miniszter megsemmisítő határozatát, mert a jelenlegi előjáróság, mely nagy lármával foglalta el az ipartestületet, abszolute nem tett semmit. tétlenül töltötte el a hosszú időt és bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy ha egyen-egyenként mind valamennyien jóra való, derék iparosok is: együtt és összesen teljesen képtelenek valamelyes produktív munkát végezni.

Ha ennek okát kutatjuk, nagyon könnyen reájövünk arra. A választások alkalmával a győztes „kisiparos“ párt, mint egy nagy és számottevő tömeg jelentkezett, összeforva teljesen.

Megtörtént a nagy győzelem és az előjáróság beült az ipartestületbe és pedig oly ígéretekkel: hogy no most felvirrad végre a kolozsvári kisiparosoknak, mert az új előjáróság nemcsak vasárnapra, de hétköznapra is egy-egy hizott tyukot fog belevarázsolni minden iparos fazakába.

De alig kezdték meg működésüket már kitört az előjáróság tagjai között az egyenetlenség. Kevesen tudnak arról hogy annak idején egy csoport még a polgármestert is kérésekkel zaklatta az elnök személye ellen.

Később lemondásra kényszerítették a kisiparos pár tevékeny vezetőjét, sőt mondhatjuk az egész választási küzdelem lelkét, az ipartestület alelnökét Bréda Ferenczet ez állásról. Az az nem kényszerítették őt lemondásra hanem olyan helyzet elé állították hogy egyéni és férfiúi önérzetének sérelme nélkül nem maradhatott alelnöke a testületnek.

Azután, vagy azelőtt az teljesen mellékes, elmozdították kissé rabulisztikus eszközökkel a testület titkárát, aki azután pert is indított a testület ellen és a pert még eddig meg is nyerte. Az elmozdítás után, megindult a küzdelem a titkári állásért. Mi történt ott?

Egyik előjárósági tag, kinek kényelmetlen volt mesterségének folytatása és aki az első választásoknál a „nagyiparos“ párt embere volt, de azután jónak látta meghúzódni a többségben lévő „kisiparos“ párt árnyékában — szintén megpályázta az állást és mint előjárósági tag valószínű programbeszédet tartott a választást eszközölő előjárósági ülésen. A többi pályázóknak ez nem volt módjukban: ennél fogva az illető iparos nyerte el a

...szemben egy eszmé olyan...
...kvalifikációját nem is...
...megválasztásával egy napon...
...emliteni.

Nem szólunk most arról, bővebben hogy egyik előjárósági tag a szolgai állást pályázta meg, csak felemlítjük ezt a tényt, is azért hogy tiszta tükörben láthassuk az ipartestület jelenlegi előjáróságnak arculatát.

Mindezek után természetesen lehetetlen néhány szót nem ejtenünk az elnökről Tóth Józsefről. No hát, bármiként és bárhogyan alakuljanak is a viszonyok az új előjáróság választásánál, egy tény világosan áll előttünk és ez az hogy Tóth József semmi körülmények között nem való arra a diszes állásra: és nem is lesz arra megválasztva. Emlékezni fognak arra a kisiparos pártiak is, hogy az ígéretek mily bőven buzogtak elő Tóth József ajkairól a választások előtt? S emlékeznek arra is hogy micsoda főuri gög szállotta meg Tóth Józsefet amint elhelyezkedett az elnöki székben! Azontul többé nem ismert senkit, senkit: csak önmagát, mint elnököt. S talán meg volt a joga a gög oly arányu megnyilatkozására? Hol van elnökiműködésének eredménye? Hol maradt a beváltása annak a sok nagyhangu ígérletnek, melyeket választása előtt hangoztatott?

Nem teljesített azokból semmit mert ahhoz bizonyos, képességek lennének szükségesek, amelyek pedig meglehetősen hiányoznak egyéniségéből. Mindezek az apró de nagy súlyu események idézték elő az ipartestület életében beállott ama nagy méretű meddőséget, melynek következtében semmiféle eredményt sem tud több mint 1 $\frac{1}{4}$ évi működése után felmutatni.

A legközelebbi választásoknál. a multból nagyon sok tanulságot vonhatnak le az iparosok a — jövőre nézve ha egyáltalában van bennük hajlandóság arra, hogy saját érdekükben tanuljanak is valamit.

Véres szerelmi dráma a Honvéd-utcában.

Kolozsvár, július 20.

Valóságos regénybe illő szerelmi dráma történt ma reggel virradóra a Honvéd-utcában. Egy fiu és egy leány közös együttes elhatározással öngyilkosok akartak lenni, de a gyilkos golyók szerencsére célt tévesztettek, az áldozatok megmenthetők lesznek az életnek. Az eset és annak érdekes előzményeiről a következőket jelenthetjük:

A férfi.

Zágoni Szabó Márton még ezelőtt körülbelül tíz évvel három társával együtt verekezés közben megölte Diószeghy Ferenc barátját, amiért a kir. törvényszék által tíz évi fogházra ítéltetett. Ebből a büntetésből 8 évet ki is töltött a szamosújvári fegyházban és körülbelül az ősszel ezelőtt került haza. Itthon még a szülői háznál is nagyon keserves élete volt Zágoninak, mert nem voltak iránta semmi kimélettel és folyton szemére vetették bűnös tettét és nagyon sokszor csak „gyilkos”-nak nevezték.

A leány

A leány neve: Kilin Biri; Kilin Mihály földész szép hajadon leánya. Akik ismerték, azt állítják, hogy nagyon kedves, jóra való leány volt. Élete akkor vált szomorúvá, mikor édes apja, annya halála után mostohát vett a házához. Mivel szép anyai öröksége volt a lány-nak, apja különösen mostoha anyja — hogy a vagyon a családban maradjon arra akarták kényszeríteni, hogy **felesége legyen mostoha fivérének** egy most szolgáló honvéd káplárnak. A leány azonban mást szeretett már akkor is. Szerette

pedig a megölt Diószeghy Ferenc fivérét Diószeghy Mártont és egy ily sehogy sem akart beleegyezni abba, hogy mostoha-anyjának a fivéréhez menjen feleségül és ezért otthon sok zaklatásnak volt kitéve, különösen mostoha anyja részéről.

A szerelmesek.

Az ősszel azután hazakerült Zágoni Szabó Márton a fegyházból. A leány lelkében ekkor megmagyarázhatatlan változás ment végbe. Beleszeretett Zágoni Szabó Mártonba, tehát **ugyanabba a legénybe, kinek része volt eddigi szerelmese bátyjának megölésében.** A fiúnak is tetszett a szép és gazdag leány és ennek következtében szépen össze is barátkoztak. De ettől fogva pokollá lett a leány élete odahaza. Mostohája mindig és folyton ellenezte, hogy a leány csak szóba is álljon, a leány pedig annál áthatatosabban ragaszkodott hozzá.

Pedig otthon egyebet nem hallott, mint csak azt:

— Csak nem mész feleségül egy gyilkoshoz!

Ezek a zaklatások mód felett elkészerítették a leányt, a ki többször panaszkodott is erről kedvesének.

Zágoni Szabónak sem volt jobb dolga otthon. Hozzá tartozóitól nagyon gyakran hallotta, a mint a „gyilkos” szóval tisztelték meg.

Ez a sok kellemetlenség mód felett elkészerítette a két szerelme. Elhatározták tehát, hogy mivel a leány mostohaanyjának ellenkezése miatt ugy sem lehetnek egymáséi, **a halálban keresnek egyesülést.**

A tett.

Zágoni Szabó mikor így megegyeztek, egy hatlövétű revolvért szerzett és most vasárnapra, határozták el, hogy végrehajtják önmagukon a halálos ítéletet. Tegnap este, mint rendesen, Zágoni elment látogatába a leányhoz. Késő estig voltak együtt, mert még a szomszédok 11—12 óra között látták a szerelmeseket. Ekkor azonban elmentek a fiu Honvédutcai lakására.

A dráma felfedezése.

Reggel viradóra keresték a leányt is, a fiut is. A leány szülei rosszat sejtve, elnéztek Zágoni lakására is, ahol a kertben iszonyú látvány tárult eléjük. Ott feküdtek sebeiktől vérezve a leány is, a fiú is. Eszméletüknél voltak és így az előhívott mentők azonnal a kórházba szállították őket.

Még jóformán ott füstölgött mellettük a kilőtt revolver, melyből 4 töltés hiányzott.

A sebesülés.

A mentők konstatálták, hogy ugy a leány, mint a fiu 2—2 golyótól van megsebesülve. A leánynál az egyik golyó a bal melle alatt hatolt be, a másik a bal láb izomzatát furta keresztül. A sebesülések nem életveszélyesek, mert nemesebb részeket a golyók nem érintettek.

A legénynek az egyik golyó a feje tetején okozott sérülést, a másik a bal szem és az orr között hatolt az arcába, de ez sem okozott életveszélyes sebeket; úgy hogy mindkettőjüknek felépülése biztosra vehető és most már remélhető, hogy a mostoha anyja spekulációi dacára is összekerülnek.

Zágoni Szabó régi esete.

Érdekesnek tartjuk feleleveníteni Zágoni Szabó Mártonnak régi ügyét, a mely miatt annak idején fegyházba került. Az „Erdélyi Híradó” 1894. évi aug. hó 25-iki száma a a következőkép adja elő az esetet:

Iszonyu kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt tegnap este 10 és 11 óra közt a javító intézet tájékán, egy félreeső, elhagyott helyen, a hol senki sem hallotta meg az áldozatok utolsó segítségkiáltását. — A gyilkosság előzményei hónapokkal nyulnak vissza a multba és a tegnap esti gyil-

kosság egy régen forrongó bosszu tervnek a megvalósítása.

Ifj. Szász Károly, Zágoni Márton és Makó György földészek a tél óta bosszút esküdtek Diószeghy Ferencnek. (Diószeghyt a télen tánc közben támadták meg haragosai, a mikor védekezve megölt közülök egyet. Ezért el is ítélték 11 hónapi fegyházra. Az ítélet azonban nem volt jogerős és így Diószeghy szabadlábon maradt. Akkor meggyilkolt társukat bosszulták meg a gyilkosok. Makó, ifj. Szász Károly és Zágoni rálestek a hazatérő Diószeghyre és társára Gaál Ferencre és a javító intézet táján megtámadták őket. Iszonyu küzdelem kezdődött meg a két fél között életre-halálra. A gyilkosság színhelyén még most is látható vértócsa hirdeti, milyen elkéseredett küzdelem folyt. A túlerő győzött.

A támadók baltájukkal leverték Diószeghy Ferencet, iszonyuan összehasogatták fejét, arcát, a mely csupa tátongó, mély sebbel van beborítva. Diószeghy holtan rogyott össze. Társa Gaál Ferenc szintén kapott egy néhány súlyos sebet fején, de sikerült megmenekülnie a bosnyákok által bérbe tartott, ugy nevezett Tamási-féle kertbe s csak nagy későre, a hajnali órákban vett annyi bátorságot, hogy meggyilkolt társa atyjának a házához menjen.

Itt aztán a nagyobbik leánytestvérnek és a nagyanyának beszélte el a rémes gyilkosságot, kik az édesapát értesítették fia agyonveréséről. Ez székérrel ment a gyilkosság színhelyére, hol fiát iszonyuan összevagdálva, az ut szélén vérbe fektüve találta.

A szerencsétlen apa fia holttestét szekerre téve, beszállította a bonctani intézetbe s egyidejűleg jelentést tett a gyilkosságról a rendőrségnek.

A rendőrség nyomban intézkedett a gyilkosok elfogatása iránt s a délelőtti órákban Szászt és Zágonit már letartóztatták, a harmadik gyilkos elfogatása iránt is már megtörténtek az intézkedések.

Jellemző, hogy a két elfogott gyilkos az előzetes kihallgatáson tagadták, mintha ők részesek lettek volna, dacára annak, hogy az életben maradt Gál Ferenc szemükbe mondja az iszonyu gyilkosság részleteit.

— („Hazug nyelvek”) Ily című tegnapelőtti hírünkre vonatkozólag a „Kolozsvári Friss Ujság” tegnapi számában arra redukálja megróvást nyert közleményét, hogy hallottak beszélni arról, hogy a Bánffy párt meg akarja nyerni az „Ujság”-ot. Nem tudjuk elképzelni és nem is hisszük, hogy bárki is ezt hallhatta volna, mert *erről szó sem lehet.* Mindenesetre elégtételünkre szolgál, hogy a „Kolozsvári Friss Ujság” bevallja hogy a hírnek *semmiféle pozitív alapja nem volt és nincs,* mert ez egyszersmind kiténő bizonyítvány arra is, hogy hogyan készülnek a „Kolozsvári Friss Ujság” értesülései. Hogy mi olyan erélyes hangon utasítottuk vissza a gyanúsítást, annak egyszerű magyarázata az, hogy mi mindenkiel és így a nevezett lappal szemben is olyan hangot használunk, *aminőt megérdemel.* A „Kolozsvári Friss Ujság” hire, a mi politika becsületünket akarta kikezdeni, már pedig mi arra féltékenyen vigyáztunk és vigyázunk mindig. Mivel pedig a gyanúsítást maga a „Kolozsvári Friss Ujság” redukálta egyszerű és alap nélküli pletykára, ennél fogva az ügyet részünkről — ha a „Kolozsvári Friss Ujság”-nak is úgy tetszik — befejezettnek tekintjük.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Írta: Kreith W. Fordította: Vajda Károly.

Azon sebek, melyeket a borzasztó háború, mely 1870-ig tartott, okozott az országnak, sokáig véreztek. Alig volt már férfi. Paraguaiban különben ma is sokkal több az asszony, mint a férfi, a mennyiben a születések aránya csodálatosképpen a nőnemnek biztosítja a többséget.

Különösen érdekes a paraguaiai beszéde és nyelve. Itt egy nagyszerű harmoniáját találjuk a gondolatnak és a szóbeli kifejezéseknek, a mennyiben a szavak legnagyobb része eredetét, részben a természet hangjaiból, részben képletes fogalmakból veszi. A főneveket egyáltalán nem hajlítják és csupán a mellénevek hangsúlyozása által lesznek közelebből meghatározva. Az igék mind rendesek. Rendhagyó nincs. Nagy szerepet játszanak az összetett főnevek. Ezen összetett főnevekben rejlik a nyelv relatív szóbősége.

Csodálatosképpen a guarani nyelv kétféle kifejezéseket ismer, olyanokat, melyeket csak nő használhat ezek melodikusabbak, lágyabbak és finomabbak és olyanokat, melyeket csak férfiak használnak.

HETEDIK FEJEZET.

A mint Róbert a közelbe ért egy bennszülött nő emelkedett fel az erdei forrás mellől, vizet merítve egy nagy kőkorsóval. A kutyák meglapultak, a ló hegyezte fülét és Róbert meglepetve a nem várt találkozástól, megállott, mintha gyökeret vert volna lába.

A leány majd halálra ijedt. Minden igyekezete oda irányult, hogy hosszú haját, mely mint a selyem szálak ezrei, takarta be arcát és vállait hátrahajtsa, majd mindkét karját, mintegy elutasítólag emelte a betolakodó elé; Róbertet egy szép és fiatal szempár megijedt tekintete érte.

Jobbra és balra a vonyító kutyák csusztak vissza. A máskor oly jóságos gazda heves korbácsütései azonnal nyugalmat teremtettek.

Róbert nem talált megfelelő szavakat gondolatai kifejezésére. Spanyol nyelven szólalt meg és jó napot kívánt. A kutyák miatt akart engedelmet kérni. A helyzet azonban oly különös volt, hogy mondókáját elég furcsán adta elő.

A nagy prairieken oly egyedül, oly elhagyottnak gondolta magát és ime, saját földjén és területén talál egy szomszédnőre. A paraguaybeli leánynak legalább föltétlenül annak kellett lenni, mert hiszen vizet nem hord az ember mért földnyi távolságokról.

Mialatt Róbertet ezen gondolatok foglalkoztatták, a leány arcáról tünedezni látta a félelem kifejezését; de a leány meglepetése mindenestre még az övéénél is nagyobb volt.

Mikor Róbert beszédét, melyet egy lehetetlen spanyol nyelven mondott, befejezte, a leány megrázta fejét és úgy tetszett, mintha arcán egy üde mosoly vonult volna végig.

— Atái — szólott a leány. Róbert nem értette meg és spanyolul kérdezte, hogy mi a neve és honnan jött légyen.

— Mercedes, — felelte a leány és guarani nyelven még néhány szót szólott, mit Róbert megint nem értett.

Ugy látszott, hogy a bennszülött nő ismét gyanakodni kezdett volna. Nehéz korszájához közeledett, hogy fejére helyezze azt. A fiatal ember előlépett erre, mert segíteni akart neki. Ismét egy elutasító mozdulat, megint egy félig csodálkozó, félig megrémült tekintet.

Az erdő gyermeke sok ügyességgel és kecsesen fölemelte a nehéz korsót és menni készült.

Róbert egy ideig nézte a haladó leányt a karsu derék izgató ringásában és a fiatal hangok lágy harmoniájában gyönyörködve. Még majdnem gyerekleány volt, de a hajadon kifejtett időmaival. És még mielőtt eltűnt volna az erdő sűrűjében a fiatal ember még egyszer láthatta a kedves arcot, mely úgy tetszett, mintha mosolyogna és mintha bucsuzót intene neki.

Róberten majdnem győzedelmeskedett a hajlandóság, hogy kövesse e rokonszenves jelenséget, hogy megfigyezte a leányt, a melyet a leány megoldás végett reá bízott. De egyébkénti érélyességén és férfi voltán kívül még egy özön idealizmussal is bírt. Nem akarta a kedves képet még leleplezni, el akarta magával hitetni, hogy az egy erdei tündér volt, ki azért jött, hogy vigasztalja őt magányában és felvidítsa az ő oly gyakran eltempult kedélyét.

— Hát hogy is jött volna másképpen? — kérdezte önmagától. Az egész erdő és vidék az enyém és biztosan tudom, hogy mérföldekre nem tartózkodik erre semmi lény. A határos mezők városi embereké, kik nem legeltetik erre marhájukat és nyájukat.

Róbert leheveredett a puhamohába. A széleslevelű fák hatalmas koronája úgy íveztek körül, mint egy nagy zöld dóm, mely a vakító napfényt csak a felsőbb régiókban engedte zöldes fényt árasztva bejönni. Alant mély árnyék uralkodott. Az erdei forrás megszakítás nélkül csörgedezett kövecses medrében és rohanva sietett a sziklának, amelyről a mélységbe esett.

Az elveszett nyáj már régen megkerült. A tehenek megtalálták az algarobo-fa izletes gyümölcsét, mely úgy nekik, mint a lovaknak legkitünőbb csemegéje.

Az erdei állatok nem hallatták hangjukat. A kutyák nyugodtan aludtak uruk mellett, ki ábrándozva nézett maga elé. Az ő számára nem volt kihalt a természet. Az ő szeme fényes alakokat látott fel és alá hullámozni, tündértáncot járni és vizet merni a tiszta erdei forrásból. A rohanó hullámokban mosolygó arcokat látott visszatükröződni és fehéren fátolozott alakok élénkítették az erdőt.

Amint felébredt álmából a magányos alvó nagyon elégedetlen volt magával. Mit, egy egész napot átálmodni az erdőben, mialatt otthon tenger sok a munka?

Róbert körülnézett lova után, mely a közvetlen közelben még mindig avval foglalkozott, hogy algarobo fa kedves gyümölcsét nagy meglepéssel fogyasztotta. De a kutyák nem látszottak nagyon elégedetteknek, mert a mai ebédjükről egyszerűen elmaradtak, mivel már késő délután volt.

Róbert hazafelé indult és örvendett mikor lakását üresen találta. Ma valószínűleg nem részesült volna nála senki, valami barátságos fogadtatásban.

NYOLCADIK FEJEZET.

December hónapban a hőség mind nagyobb fokra hágott.

Róbert a tropikus éghajlat befolyása alatt nagyon megváltozott. Enerzísiája és akaratereje fogyóban volt és érezte, hogy lelke oly változásokon megy keresztül, hogy többé nem tud ura lenni akaratának.

*

Minden nap Róbert életében új szenvedéseket hozott.

Ismét látta a gyermeket Mercedest, amint feltűnt előtte a forrásnál. Ugyanott állt mint azelőtt. Kényszerítve volt reá, hogy mindennap abból a forrásból merítsen magának vizet, mert minden más patakocská ki volt száradva.

„Atái“ mondotta. Róbert — kinek

szíve most hevesebben dobogott — a mint meglátta Mercedest. Ezt az előtte érthetetlen szót Mercedestől hallotta és úgy vélte, hogy ez a köszöntése.

Mercedes azonban nevetett. Kacagott mosolygó ajkával, szép nagy szemével.

Minden mozdulata, kacagása elárulta a megtestesült ártatlanságot.

Róbert elszégyelte magát előtte.

— Hála Istennek, hogy azon ritka szerencsében részesülök, hogy valahára Rhon találhatom — köszönté Witteke robertet, a mint ez utóbbi egy napon reggeli sétalovaglásáról és pedig ezuttal ismét szokatlanul későn hazaérkezett.

— Már háromszor voltam itt és egyszer sem találtam itthon. Ugyan hol bujkál ebbe a kutya melegbe? É mellett az ember a szomszagtól majd megfulad; legalább italt hagyott volna itt. Egy önműködő gépet kellene beszerezzen, olyat, milyenről az ujságban olvastam, mely önmagától minden segítség nélkül kiszolgál.

— Elfelejtette Witteke ur, hogy az önműködő gépbe is pénz kell bedobni, hogy valamit kapjon az ember. Bizonyára ismét otthon feledte a pénzét. A vizet most nagyon messziről kell ide hordjam; ennek dacára azonban szívesen látom. Igyék kedve szerint. Kít hozott magával?

Ez utóbbi észrevétel egy tizenhárom-tizen négy éves ifjura vonatkozott, ki eddig a szoba szegletében ült. Róbert e kérdésére azonban felállva ostoba mosolygással közelebb lépett.

— Ez az én csecsemőm Santosnak hívják. Van szerencsém bemutatni.

A bennszülött ajkain sokat mondó mosoly jelent meg és vízkék szemei sajtóságon fénylettek. Mire Róbert tőle látogatásának okát tudakozta.

„E fiut akartam ide elhozni — felelé Witteke — de talán ülnék le. Nagyon éhesek és szomjasak vagyunk. Hat óra hosszat folytonosan gyalogoltunk.“

A mint a kívánt étel és ital az asztalon volt, a bennszülött előadta ajánlatát. „Tudom“, — szólott — hogy Róbert urnak sok dolga van gazdaságával, mi úgy elfoglalja, hogy nem állhat mindig a vendégek szolgálatára azokra várakozva. Nem volna-e jó, ha Santost segítségként alkalmazná. A legény nagyon hü és éppen oly jól tud németül, mint spanyolul, valamint a bennszülöttek nyelvén is, mit anyjától sajátított el.“

Róbert nagyon örvendett ezen ajánlatnak. Már régi terve volt, egy fiut alkalmazni, de nehéz lett volna ilyen e vidéken találni, hol a munkaerő oly kevés és oly drágán kell megfizetni. Egy ideig szó nélkül nézte a legényt, ki most azt evés után széles tüsszéből dohányleveleket kerítve elő, egy szivarkát készített magának.

Santos kicsi és gyenge testalkatu volt, de különben korához képest eléggé kifejtett; haja világos szőke, szemei kékek voltak, míg arca és egész testalkata paraguayi anyjára emlékeztetett. Ruházata már piszkos volt. Inge és nadrágjának fehér színe piszkos barna színűre változott már át.

Ha a fiu nem a Witteke fia lett volna, Róbert azonnal felfogadja, de így előbb még meggondolta a dolgot, mert az atya foglalkozása a fia tulajdonságaira is befolyással lehetett.

Mialatt a koresmáros kibuvót keresett, a fiu oly ostobán nézett szeméibe, de emellett oly kérőleg, hogy amaz előbbi ellenszenvét legyőzve, így szólott Wittekéhez:

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

TELEFON SZ. 204.

TELEFON SZ. 204.

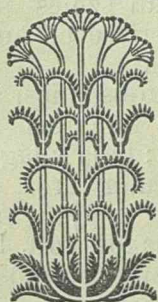
GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,

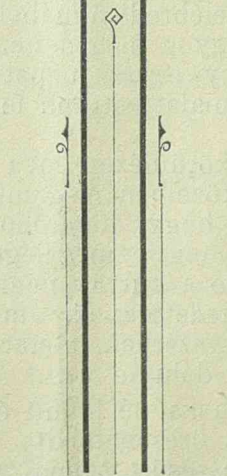
Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el bármilyen könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket, üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részek legrégibb és legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-könyvnyomdát néhány év előtt megvettem s azt a legmodernebb igényeknek megfelelően rendeztem be, úgy hogy a könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bár-

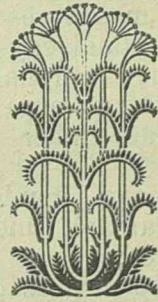
mely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállom a legnemesebb versenyt.

Minthogy pedig a könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésre lesz kiszolgálva.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és kifogástalanul eszközöltetnek. A n. é.

közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel **Gombos Ferencz** nyomdatulajdonos.

Nyomatott Gombos Ferencz lyceum könyvnyomdájában Kolozsvárt.